

Pristajanjem na to da udeo čiste energije u ukupnoj proizvodnji bude 27 odsto, naša zemlja zapravo daje prednost uvozu skupe tehnologije i korišćenju manje efikasnog načina proizvodnje struje iz vetra ili sunca.

Da li ambiciozni planovi Evropske unije koji nalažu da Srbija do 2020. godine treba da dobija 27 odsto struje iz obnovljivih izvora mogu da opravdaju zavlačenje ruke u džep građanima, koji će je plaćati nekoliko puta skuplje nego što čine danas, kada se 70 odsto električne energije proizvodi iz uglja. Struja tako dobijena domaćinstva košta u proseku oko 6,5 evrocenti, dok se zeleni kilovati dobijeni iz vetroelektrana naplaćuju 9,2 centa, iz malih hidroelektrana od 5,9 do 12,40 evrocenti, iz biomase od 8,22 do 13,2, iz biogasa od 6,9 do 15,66, a iz solarnih elektrana 20,6 evrocenti.

S druge strane, efekti na život ptica i slepih miševa prilikom gradnje vetroparkova već su vidljivi. Pojedine organizacije za zaštitu identifikovale su veći broj uginulih roda, gusaka, labudova i orlova. Upravo je to razlog zbog koga stalno upozoravaju na štetne posledice korišćenja energije vetra i apeluju na one koji vetrenjače grade da ih podižu van zaštićenih sredina.

Uznemirujući zvuci okretanja elisa na visokim vetroturbinama, manjak sunčeve svetlosti, pa i sama buka tokom njihovog rada, samo su neki od razloga koji već utiču na loše raspoloženje, pa i depresiju stanovnika koji duže vreme žive u blizini vetroparkova. Stoga nije ni čudo što ih razvijene primorske zemlje danas grade kilometrima daleko od obale, na pučini, koju Srbija, nažalost, nema.

Zašto naša zemlja, umesto svega ovoga, ako već mora da prati evropske trendove, ne bi iskoristila novih pet milijardi kubika gasa koji ubuduće treba da godišnje stižu iz Rusije za gradnju gasnih elektrana. Neki bi rekli da ovakva isporuka nije sigurna, tim pre što je Srbija visoko zavisna od uvoza ruskog gasa. Ali bi se, isto tako, mnogi složili da kod nas ne duvaju baš svaki dan tako jaki i „isplativi” vetrovi, a nema baš ni toliko sunca za solarne ploče. Dakle, vrabac u ruci ili golub na grani? Proizvodnja jeftine električne energije iz srpskog uglja ili skupe, uz pomoć uvoznih komponenata, uz posebnu napomenu da savremeni filteri za odsumporavanje u termoelektranama, koji se u Srbiji već primenjuju, u potpunosti udovoljavaju svim evropskim ekološkim zahtevima.

I dok je ove godine aktuelni ministar energetike Aleksandar Antić otvarao nekoliko novih vetroparkova, od Kule i Vršca do Alibunara, pokazujući kako Srbija postaje zemlja zelene energije i najavljujući da ćemo do 2020. godine imati oko 600 megavata struje iz obnovljivih izvora energije, Aleksandar Vučić, predsednik Srbije, posle afere „Vetropark” u koju je bila umešana sestra bivše ministarke Kori Udovički, pita zašto se krije prava istina od naroda.

- Zašto neko ne kaže građanima da treba dvostruko više da plate zelenu struju da bi

investitori zarađivali. Što više to odlažemo, a moraćemo jednom da prihvatimo, jer je to uslov EU, to je čist sevap za našu zemlju. Što kasnije dođu, to za nas bolje. Što ne kažete, a svi to znate, nego pričate narodu bajke - pitao je Vučić.

Činjenica je da svi građani već odavno plaćaju naknadu za podsticaj obnovljivih izvora energije preko računa za struju. Reč je o trošku svih nas kojim se podstiče proizvodnja ove energije iz vetra, sunca, biomase, biogasa... Sav taj novac ide na poseban račun s koga se plaća ova struja.

Taj fond u koji sredstva idu raste srazmerno rastu proizvodnje te struje, a neke procene pokazuju da će građani do 2020. s računom za ovu namenu plaćati oko 400 dinara.

Da li pristajanjem na sve ovo, pa i činjenicu da smo prihvatili da povećamo udeo zelene energije na 27 odsto, slučajno ili namerno dajemo prednost uvozu strane tehnologije za proizvodnju vetroparkova, s jedne strane i korišćenju manje efikasnog načina proizvodnje struje iz vetra ili sunca, s druge strane, a sve sa jednim jedinim zajedničkim ciljem - da struja u Srbiji drastično poskupi. Posebno u času kada MMF prvi put od Srbije ne traže da struja poskupi.

Prof. dr Slobodan Ružić, bivši savetnik ministra energetike, kaže da su kod nas u oblasti obnovljivih izvora energije napravljeni pionirski koraci, verovatno najmanji u Evropi i apsolutno nedovoljni.

- Ni vetar, ni voda, ni svi ostali obnovljivi izvori kojima raspolažemo zajedno ne mogu zameniti ugalj. Obrnutu tezu u javnost plasiraju oni koji o energetici ne znaju dovoljno ili oni koji su plaćeni da je plasiraju, a ni jedni, ni drugi, nisu svesni ili ih nije briga za moguće posledice. Sledećih bar 20, a verovatno i 30 godina, ugalj mora da ostane osnov naše elektroenergetike. Za to vreme mi moramo da iskoristimo sve što možemo od obnovljivih izvora - potencijal vetra, vode, biomase i sunca, što će, svakako, dovesti do poskupljenja struje - kaže Ružić.

Druga strana velikih elisa

Istraživanja i ispitivanja gde i pod kojim uslovima mogu da se postave vetroparkovi traju izuzetno dugo, zbog ekoloških uslova u kojima se meri prelet ptica, ugrožavanje eko-sredine, brzina vetra... Stručnjaci ukazuju na moguću povećanu depresiju stanovnika u blizini vetroparkova zbog buke i vibracija, a i na izmenu ekosfere jer stradaju ptice, slepi miševi...

Izvor: politika.rs